

Relikviář svatého Maura

ÚVOD:

Relikviář svatého Maura je výjimečnou zlatnickou památkou na území České republiky. Co do hodnoty, je tento předmět srovnatelný s korunovačními klenoty. Jeho vypátrání v roce 1985 se považuje za jeden z největších nálezů 20. století v tehdejší Československu. Relikviář sv. Maura se řadí do skupiny domečkových (tumbových) relikviářů. Uvnitř se nacházejí kosterní ostatky sv. Jana Křtitele, sv. Maura, sv. Apolináře a sv. Timoteje. Má obdélníkový půdorys o rozměrech 140 x 42 cm a je 65 cm vysoký. Původní dubové jádro bylo nahrazeno novým ořechovým jádrem.

Dekorace relikviáře tvoří soubor dvanácti reliéfů, čtrnácti sošek z pozlaceného stříbra, drahé kameny, polodrahokamy, antické gemy, filigrány a emaily.

RELIKVIÁŘ:

Relikviář svatého Maura je dokladem románského zlatnictví mimořádné výtvarné i řemeslné kvality. Vynikající památka byla zhotovena pro benediktinské opatství ve Florennes v první čtvrtině 13. století. Historie vzácné památky je pozoruhodná hned v několika rovinách. Ztvárněním se v mnoha detailech odlišuje od jiných relikviářů této oblasti — kolínsko-mosanského okruhu a nemá proto přímé srovnání. A tak se doposud nepodařilo určit, ve které nepochybně významné zlatnické dílně vznikl. Byl zhotoven především pro ostatky sv. Maura a sv. Jana Křtitele uchovávané v benediktinském opatství ve Florennes v Belgii, ale podle analýz obsahuje i další relikvie.

HISTORIE:

Relikviář sv. Maura byl vyroben na zakázku benediktinského kláštera ve Florennes (nachází se na území Belgie). Tento klášter získal relikvie sv. Jana Křtitele a později sv. Maura z katedrály v Remeši. Právě pro uložení těchto ostatků byl relikviář zhotoven. Po Francouzské revoluci byl klášter ve Florennes zrušen a přesunut do spřáteleného farního kostela, kde byl uložen mezi starým nábytkem. Od církevní rady jej značně poškozený odkoupil roku 1838 tehdejší majitel bečovského panství Alfréd de Beaufort-Spontin. Svým nákladem jej nechal zhruba v polovině 19. století opravit. Roku 1888 byl relikviář zapůjčen na výstavu do Bruselu a poté jej Beaufortové nechali přemístit na svůj zámek v Bečově nad Teplou. Za druhé světové války kolaborovali s nacisty, a proto museli po vydání tzv. Benešových dekretů opustit republiku. Při rychlém odsunu ukryli relikviář pod podlahu hradní kaple Navštívení Panny Marie. Po dalších 40 let o relikviáři nikdo neslyšel. Až roku 1984 začal o odkoupení blíže neurčené historické památky, ukryté na území československé republiky, vyjednávat obchodník z USA Danny Douglas. K vyjednávání byli přizváni i kriminalisté, kteří měli za úkol zjistit, o jaký předmět má obchodník zájem. Díky několika indiciím se kriminalistickému týmu pod vedením Františka Maryšky podařilo relikviář vytipovat, 4. listopadu 1985 tedy začali prohledávat celý bečovský areál a 5. listopadu 1985 byl relikviář v zásypu hradní kaple objeven. Po nálezu byl relikviář zapůjčen Uměleckoprůmyslovému museu v Praze, které vypracovalo první expertizu. Relikviář byl ohodnocen jako památka nevyčíslitelné hodnoty a jeho vývoz tudíž nepřipadal v úvahu. Důsledkem nevhodného uložení ve vlhké zemi byl relikviář ve velmi špatném stavu, jenž

vyžadoval odborné restaurování. Restaurátorské práce mohly začít až v roce 1991 po vyjasnění majetkových a vlastnických vztahů.

RESTAUROVÁNÍ:

Náročného a zdoluhavého procesu restaurování se ujal Státní úřad památkové péče. Své postupy restaurátoři konzultovali s restaurátory z německých Cách. Bylo však nutné osvojit si dávno zapomenuté zlatnické techniky a vyvinout nové restaurátorské postupy.

Restaurátorské práce trvaly dlouhých 11 let. Relikviář byl rozebrán, očištěn, vzácné kameny vyjmuty a očištěny, poškozené sošky a reliéfy očištěny a pracně opraveny. Bylo nutné vyrobit nové jádro, protože původní jádro se již nedalo použít. Restaurátorské práce byly dokončeny roku 2002.

NÁVŠTĚVA:

Období	Dny	Hodiny
1. 5.-30. 6.	út–ne	9.00 – 16.00
1. 7.-31. 8.	út–ne	9.00 – 17.00
1. 9.-30. 9.	út–ne	9.00 – 16.00
1. 10.-16. 11.	út–pá	10.00 – 14.00
1. 10.-16. 11.	so–ne	9.00 – 16.00
27. 10.-29. 10.	po–st	9.00 – 16.00
17. 11.	po	10.00 – 15.00
18. 11.-30. 12.		uzavřen
31. 12.	st	11.00 – 15.00

Relikviář svatého Maura je dokladem románského zlatnictví mimořádné výtvarné i řemeslné kvality. Vynikající památka byla zhotovena pro benediktinské opatství ve Florennes v první čtvrtině 13. století. Historie vzácné památky je pozoruhodná hned v několika rovinách. Ztvárněním se v mnoha detailech odlišuje od jiných relikviářů této oblasti — kolínsko-mosanského okruhu a nemá proto přímé srovnání. A tak se doposud nepodařilo určit, ve které nepochybně významné zlatnické dílně vznikl. Byl zhotoven především pro ostatky sv. Maura a sv. Jana Křtitele uchovávané v benediktinském opatství ve Florennes v Belgii, ale podle analýz obsahuje i další relikvie.

